

UZASADNIENIE

G. M. został oskarżony o to, że w dniu 06 stycznia 2016 r. w miejscowości J. numer (...) gm. Ł., pow. (...), woj. (...) jechał po drodze publicznej jako kierujący samochodem osobowym marki K. o nr rej. (...) będąc w stanie nietrzeźwości 0,36 mg/l stężenia alkoholu w wydychanym powietrzu, tj. o czyn z art. 178a § 1 kk.

Sąd Rejonowy w Radomsku wyrokiem z dnia 7 lipca 2016 roku w sprawie sygn. akt VI K 239/16:

1. oskarżonego G. M. uznał za winnego popełnienia zarzuconego mu czynu z tym uzupełnieniem jego opisu, iż miał on miejsce około godziny 10.50 i za to na podstawie art. 178a § 1 kk wymierzył mu karę 120 (stu dwudziestu) stawek dziennych grzywny przy określeniu wysokości jednej stawki dziennej na kwotę 15,00 zł (piętnaście złotych);
2. na podstawie art. 42 § 2 kk orzekł wobec oskarżonego G. M. środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym na okres 3 (trzech) lat;
3. na podstawie art. 43a § 2 kk orzekł wobec oskarżonego G. M. środek karny w postaci świadczenia pieniężnego w kwocie 5.000,00 (pięć tysięcy) złotych na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej;
4. na podstawie art. 63 § 4 kk zaliczył oskarżonemu G. M. na poczet orzeczonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych okres zatrzymania dokumentu prawa jazdy od dnia 06.01.2016r.
5. wymierzył oskarżonemu G. M. kwotę 180,00 zł (sto osiemdziesiąt złotych) tytułem opłaty i zasądził od niego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 70,00 zł (siedemdziesiąt złotych) tytułem obowiązku zwrotu wydatków poniesionych w sprawie.

Powyższy wyrok zaskarżył w całości apelacją obrońca oskarżonego. Wyrokowi temu zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania, które miały wpływ na treść wyroku, a to:

- naruszenie art. 7 w zw. z art 410 k.p.k., poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów, co doprowadziło do błędnego przyjęcia, iż:

- „przestępstwo jakiego dopuścił się oskarżony cechuje znaczny stopień społecznej szkodliwości”(s. 4 uzas. wyroku),

-,jako okoliczność obciążającą oskarżonego Sąd poczytał jego przebiegłość (wybór mniej uczęszczanej drogi), poruszanie się pojazdem w stanie nietrzeźwości z błahej przyczyny (odbiór obranej kaczki)(s. 5 uzas. wyroku),

- „postawa oskarżonego świadczy o całkowitym braku poszanowania nie tylko powyższej zasady, ale też lekceważącym stosunku do przepisów prawa karnego penalizujących takie zachowanie oraz braku poczucia odpowiedzialności za zdrowie i życie innych uczestników ruchu.” (s. 4 uzas. wyroku),

podczas gdy:

- wina i szkodliwość społeczna czynu przypisanego oskarżonemu nie są znaczne,

-nie sposób przyjąć lekceważącego stosunku do przepisów karnych przez oskarżonego, który „Myślał, że jest trzeźwy” (s.2 uzas. wyroku),

- od oskarżonego z posesji można wyjechać tylko duktem leśnym,

- zaskarżony wyrok pominął stan zdrowia oskarżonego, możliwości jego poruszania się z miejsca zamieszkania, wpływu zatrzymania prawa jazdy na oskarżonego;

2. naruszenie art 115 § 2 k.k., poprzez błędną ocenę stopnia społecznej szkodliwości czynu, podczas gdy prawidłowa ocena stopnia społecznej szkodliwości zarzuconego oskarżonego czynu prowadziła do wniosku, że nie stopień ten jest znaczny;

3. naruszenie art. 66 § 1 k.k. w zw. z art. 67 § 1 k.k., poprzez niezastosowanie wobec oskarżonego dobrodziejstwa warunkowego umorzenia postępowania karnego, podczas gdy: zachodzi podstawa do zastosowania wobec oskarżonego G. M. dobrodziejstwa warunkowego umorzenia postępowania karnego, gdyż wina i szkodliwość społeczna czynu przypisanego oskarżonemu nie są znaczne, a warunki i właściwości osobiste oskarżonego uzasadniają przypuszczenie, że pomimo warunkowego umorzenia postępowania karnego będzie przestrzegał porządku prawnego, w szczególności nie dopuści się on ponownie przestępstwa.

W konkluzji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i:

- na zasadzie art. 66 § 1 k.k. w zw. z art. 67 § 1 k.k. warunkowe umorzenie postępowania karnego wobec oskarżonego G. M. na okres próby w wymiarze 1 (jednego) roku,
- orzeczenie, na zasadzie art. 67 § 3 k.k., świadczenia pieniężnego w kwocie 300 zł,
- zwolnienie oskarżonego z ponoszenia kosztów sądowych w całości;

lub:

uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu w Radomsku do ponownego rozpoznania.

SĄD OKRĘGOWY ZWAŻYŁ, CO NASTĘPUJE :

Apelacja okazała się zasadna w takim stopniu, że na skutek jej wniesienia zaistniały podstawy do zmiany zaskarżonego wyroku.

Na wstępie zaznaczyć należy, iż ustalenia faktyczne odnoszące się do tego, że oskarżony w dniu 6 stycznia 2016 roku prowadził w miejscowości J. nr (...) gm. Ł. samochód osobowy znajdując się w stanie nietrzeźwości, nie były kwestionowane. Prawidłowo uznano, iż oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona przestępstwa z art. 178a § 1kk.

O ile zgodzić należy się z ustaleniami faktycznymi poczynionymi w tym zakresie przez Sąd Rejonowy, o tyle nie można już podzielić oceny stopnia społecznej szkodliwości i stopnia winy czynu przypisanego G. M.. Analiza uzasadnienia zaskarżonego wyroku prowadzi do wniosku, że Sąd I instancji uznał, iż stopień winy był znaczny, podobnie jak stopień społecznej szkodliwości, przy ocenie którego, jako okoliczności obciążające dla G. M., uwzględniono stan nietrzeźwości i przebiegłość oskarżonego. Analiza całokształtu okoliczności sprawy wskazuje tymczasem, iż popełnione przez G. M. przestępstwo miało charakter incydentalny i było w istocie błędną decyzją, co do możliwości prowadzenia pojazdu. Oczywiście jest, że powyższe nie usprawiedliwia naruszania norm prawnych, jednakże z drugiej strony konieczność dokonania indywidualnej oceny okoliczności konkretnej sprawy, winny znaleźć odzwierciedlenie w ocenie stopnia społecznej szkodliwości czynu. Zauważyć należy, że oskarżony nie był dotychczas karany, ma 62 lata, tak więc przez długi okres prowadził ustabilizowany tryb życia, zgodny z normami prawnymi. Okoliczności popełnionego czynu wskazują, iż miał on charakter incydentalny. Oczywiście oskarżony błędnie ocenił sytuację zaistniałą w dniu 6 stycznia 2016 roku tj. podjął decyzję o prowadzeniu pojazdu, pomimo, iż znajdował się w stanie nietrzeźwości, jednak powyższe, uwzględniając dotychczasowy tryb życia należy ocenić raczej jako jednorazowy wybryk. Z wyjaśnień oskarżonego wynika, że odległość, jaką miał przebyć w stanie nietrzeźwości, była niewielka (wyjeżdżając „wstawił jajka na gaz”, był w ciamciach w chwili kontroli policji). G. M. mieszka w lesie, znaczną część przejechanej feralnego dnia trasy przebył duktem leśnym, jako jedyną drogą, którą można wydostać się z terenu

leśnego. Sąd Rejonowy w takiej taktyce i technice jazdy upatruje przebiegłości oskarżonego, którą to okoliczność poczytał na jego niekorzyść, niedostrzegając, że nie była to realizacja jakiegoś przemyślanego planu, a konieczność związana z miejscem faktycznego zamieszkania. Odcinek do przejechania asfaltową drogą publiczną, na której doszło do ujawnienia przestępstwa, wynosił około 100 metrów. W istocie znaczny odcinek trasy oskarżony przebył duktem leśnym, gdzie natężenie ruchu jest znikome, nie jest znaczne też natężenie ruchu w tak małej miejscowości, jak J. na drodze publicznej i to w godzinach popołudniowych. Mając powyższe na uwadze, a także, iż stężenie alkoholu w organizmie oskarżonego nie było znaczne (tj. w niewielkim tylko stopniu przekraczało próg 0,25 mg / l alkoholu w wydychanym powietrzu, poniżej którego kierowanie pojazdami mechanicznymi traktowane jest jako wykroczenie i istotnie malało podczas kolejnych badań), uznać należy, iż zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu ze strony oskarżonego było relatywnie niewielkie.

Sąd Okręgowy zważył, że w sprawie występują też ważkie okoliczności, związane ze stanem zdrowia oskarżonego. G. M. jest rencistą i cierpi na liczne schorzenia, których rokowania są niepomyślne. Posiada stwierdzoną całkowitą niezdolność do pracy. Mieszka na terenie leśnym, co stwarza siłą rzeczy konieczność dotarcia do miejsc takich jak najbliższy sklep, lekarz, kościół etc, w utrudniony sposób. Oskarżony korzysta z pomocy lekarskiej systematycznie co 1-1,5 miesiąca, także na terenie C., najbliższy sklep oddalony jest o dwa kilometry, przystanek autobusowy o kilka kilometrów, a ponadto nie ma bezpośredniego połączenia komunikacji publicznej z C..

Zauważyć także należy, że prezentowana postawa oskarżonego, który przyznał się do winy, złożył wyjaśnienia i wyraził szczerą skruchę świadczy o tym, iż cel wychowawczy został w pewnym stopniu już w toku prowadzonego postępowania osiągnięty.

Uwzględniając powyższe Sąd Okręgowy uznał, że w sprawie niniejszej istnieją przesłanki przemawiające za tym, by przez stosowne rozstrzygnięcie o warunkowym umorzeniu postępowania dać szansę oskarżonemu na zweryfikowanie swojego zachowania, aniżeli realizować cele kary w ścisłym tego słowa znaczeniu. Dlatego też biorąc pod uwagę powyższe, sąd odwoławczy uznał, że istnieją przesłanki do warunkowego umorzenia postępowania przeciwko G. M. i na podstawie art. 66§1kk oraz art. 67§1kk warunkowo umorzył postępowanie wobec oskarżonego na okres próby 2 lat. Uwzględniając wyżej wskazane okoliczności stwierdzić należy, że zarówno stopień winy, jak też stopień społecznej szkodliwości przypisanego czynu nie są znaczne. Oskarżony prowadzi ustabilizowany tryb życia, dotychczas nie wchodził w konflikt z prawem, jest schorowany, alkohol spożywa okazjonalnie w postaci piwa, powyższe pozwala przypuszczać, że pomimo warunkowego umorzenia postępowania nie popełni ponownie przestępstwa. Orzeczone świadczenie pieniężne w kwocie 5.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej poprzez konieczność jego rzeczywistej realizacji wzmocni oddziaływanie wychowawcze i prewencyjne. Ewentualna możliwość ratalnej jego spłaty prowadzi do wniosku, że zapłata go przez oskarżonego jest realna.

Trzeba w tym miejscu zaznaczyć, iż zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych w sytuacji, w której postępowanie karne zostaje warunkowo umorzone, pozostaje fakultatywny. Przepis art. 67 § 3 in fine kk jest bowiem w zakresie orzekania tego środka karnego przepisem szczególnym w stosunku do art. 42 § 2 kk i wyłącza stosowanie tego ostatniego w zakresie przez siebie objętym, a więc przy warunkowym umorzeniu postępowania. (por . postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2002 R. - I KZP 33/01- OSNKW 2002/3-4/15).

Oskarżony prowadził pojazd w stanie nietrzeźwości, naruszając tym samym podstawową zasadę bezpieczeństwa w ruchu drogowym, stworzył zagrożenie dla innych jego uczestników, a także wykazał, że nie jest do końca odpowiedzialnym kierowcą. Dlatego też należało wyeliminować go z ruchu drogowego, jednakże wystarczającym dla tego celu sąd odwoławczy uznał okres 1 roku. Stwarza to realną, lecz nie nadmierną dolegliwość dla oskarżonego, uwzględnia jego sytuację bytową, zdrowotną i związane z tym potrzeby, które w głównej mierze oskarżony jest w stanie realizować przy pomocy samochodu. Jednocześnie apelant wskazuje okoliczności, że oskarżony posiada dobre układy sąsiedzkie i koleżeńskie, z rodziną. Osoby te będą ewentualnie w stanie pomóc oskarżonemu w codziennym funkcjonowaniu. Oskarżony wyjaśnił, że do lekarza w C. zawożą go znajomi. Czasokres orzeczonego zakazu stworzy jednocześnie oskarżonemu realną szansę ponownego nabycia uprawnień do kierowania pojazdem mechanicznym.

Orzeczonego zakaz prowadzenia pojazdów nie stanowi więc nadmiernej represji, a jest adekwatny do stopnia winy i stopnia społecznej szkodliwości czynu oskarżonego.

Dlatego też, mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd odwoławczy dokonał omówionej wyżej zmiany zaskarżonego wyroku i w miejsce rozstrzygnięć zawartych w punktach 1, 2 i 3 wyroku, warunkowo umorzył postępowanie karne. Jednocześnie orzeczono o utrzymaniu w mocy zaskarżonego wyroku w pozostałym zakresie tj. co do punktu 4 (zaliczenie na poczet orzeczonego środka karnego zakazu prowadzenia pojazdów, okresy zatrzymania prawa jazdy) oraz w zakresie wydatków poniesionych w sprawie.

O kosztach postępowania sąd odwoławczy orzekł na podstawie przepisów wskazanych w części dyspozytywnej.